

Pirtûka Daniêl - Sad û Heştêdûyê Çarê

Sabato na Mwilisho: Mawe ya Msingi ya Mchakato wa Utiisho wa Kimilleri

Jeff Pippenger

2024-04-14

Kujaribio la mwisho kwa kizazi cha Wamilleri, ambacho kilishindwa katika mchakato wa kujaribiwa, lilianza mwaka 1856, kwa kuwasili kwa nuru iliyoongezeka juu ya “majira saba” ya Mambo ya Walawi ishirini na sita. Tangu 1856 hadi 1863 ujumbe wa Laodikia uliashiria kipindi cha mwisho cha wakati ndani ya kipindi kilichoanza kwa kuwasili kwa malaika wa tatu tarehe 22 Oktoba, 1844. Kipindi hicho cha wakati kinawakilishwa na aya ya kumi na tatu hadi ya kumi na tano ya Danieli sura ya kumi na moja.

Iryo gihe kigereranywa atari n’ayo masomo gusa, ahubwo n’amateka yasohoye ayo masomo, kandi no n’ubuhama bw’akarere ka Panium, ari na ko Cesariya ya Filipo. Cesariya ya Filipo yasuwe na Kristo ku bushake bwe mbere gato y’umusaraba, kandi umusaraba ugereranya itegeko ryo ku Cyumweru, ryerekanwa n’umurongo wa cumi na gatandatu. Ku wa 22 Ukwakira 1844, Intare yo mu muryango wa Yuda yagaragaje inyigisho y’Isabato mu mucyo wihariye. Hanyuma ku iherezo ry’uwo murimo wo kugerageza, Yazanye ukwiyongera k’ubumenyi ku byerekeye “ibihe birindwi,” kandi “ibihe birindwi” byo mu Balewi makumyabiri na gatandatu ni inyigisho y’Isabato. Ni itegeko ry’Isabato ryerekeye ubutaka buruhuka rihuye mu buryo butaziguye n’itegeko ry’Isabato ryerekeye abantu baruhuka. Ubuhanuzi bw’igihe bw’imyaka ibihumbi bibiri na magana atanu na makumyabiri hamwe n’imyaka ibihumbi bibiri na magana atatu byombi bwarangiriye ku wa 22 Ukwakira 1844.

Piara wa mwinuko wa mwisho wa utaratibu wa kujaribiwa, kutoka 1856 hadi 1863, ulikuwa ufunuo mkuu zaidi wa Sabato, ambayo ilikuwa imewekwa katika nuru ya pekee mwanzoni mwa utaratibu wa kutiwa muhuri na kujaribiwa. Historia inayowakilishwa na utimilifu wa aya za kumi na tatu hadi kumi na tano za Danieli kumi na moja inawakilisha kipindi cha kujaribiwa ambamo muhuri wa Mungu unatiwa kwa umilele juu ya wale mia moja arobaini na nne elfu. Katika historia hiyo vijiti viwili vya Ezekieli vinaunganishwa. Kuunganishwa kwa vijiti hivyo viwili kunawakilisha kuunganishwa kwa Uungu na ubinadamu, na fundisho linalong’aa katika nuru ya pekee katika historia hiyo ni fundisho la kupata mwili.

Eri ntho, Petero aipatyire Kristo nka Mwana wa Ngai i Caesarea Filipi, nîakûhoya atî Kristo, ta Mwana wa Ngai, nîe warî mûrû wa mîrango yairi: Mwana wa Ngai wa ûrûngu wa û-Ngai, ûrîa wîkuire mwîrî wa andû igûrû rîake, na nî ûguo agîtuîka Mwana wa mûndû.

“Wekî şagirtan pêxemberîyên ku li ser Mesîh şahidî dikirin lêgerîn, ew hatin nav hevaltîya bi Xwedayetiyê re, û li ser Wî yê ku ber bi ezmanan ve hikişiyabû da ku xebata ku li ser erdê dest pê kiribû temam bike fêr bûn. Wan rastiya vê yekê nas kir ku di Wî de zanînêk niştecîh bû ku tu mirov, bê alîkariya xebatkara ilahî, nikaribû tê bigihîje. Ew hewceyê alîkariya Wî bûn yê ku padîşahan, pêxemberan, û merivên rast pêşgotibûn. Bi ecêbayî wan xêzdanên pêxemberî yên karakter û xebata Wî xwendin û dîsa xwendin. Çiqas tarî wan Nivîsarên pêxemberî fêm

kiribûn! çiqas hêdî bûn di girtina wan rastiyên mezin de ku li ser Mesîh şahidî dikirin! Dema ku li Wî di aşagîkirina Wî de dinêrîn, gava ku wekî mirovek di nav mirovan de dimeşîya, wan ne razê tecesûda Wî û ne jî taybetmendiya dualî ya tabîeta Wî fêhm kiribû. Çavên wan girtî bûn, ji ber vê yekê wan ilahiyetê di mirovtiyê de bi temamî nas nekir. Lê paşê ku bi Ruhê Pîroz hatin ronîkirin, çawa hêvî dikirin ku Wî dîsa bibînin, û xwe li ber lingên Wî bihêlin!” The Desire of Ages, 507.

22 ya Oktoba, 1844 mpaka 1863 ni kielelezo cha wakati wa kutiwa muhuri kwa wale laki moja na arobaini na nne elfu. Kipindi hicho kilianza kwa Sabato kutukuzwa kuwa ndiyo kweli ya pekee miongoni mwa kweli nyingi zilizofunuliwa katika kipindi cha kutiwa muhuri. Kipindi hicho kilianza mlilo wa tarumbeta ya saba, ambayo huonyesha wakati ule siri ya Mungu ilipopasa kukamilishwa.

Lakini katika siku za sauti ya malaika wa saba, atakapokuwa ameanza kupiga tarumbeta, siri ya Mungu itakamilishwa, kama alivyowatangazia watumishi wake manabii. Ufunuo 10:7.

Ángel ya saba ni pia ole ya tatu, kwa maana kutiwa muhuri kunatukia katika historia wakati vita vya Uislamu vinapokuwa hai. Lau Uadventista wa Kimaileri ungekuwa mwaminifu katika kipindi kilichofuata Oktoba 22, 1844, Uislamu uliokuwa umefungwa mnamo Agosti 11, 1840, ungekuwa umeachiwa huru.

“1844 ஆம் ஆண்டின் மகா ஏமாற்றத்திற்குப் பின்னர் அட்வெண்டிஸ்டுகள் தங்கள் விசுவாசத்தை உறுதியாகப் பற்றிக்கொண்ட, தவேனடைய வளையப்படுத்தப்பட்ட நடத்ததலில் ஒரமனதாக முன்னேறி, மூன்றாம் தூதனடைய செய்தியை ஏற்றுக்கொண்ட, பரிசுத்த ஆவியின் வல்லமையில் அதை உலகத்துக்குப் பிரசங்கித்திரந்தால், அவர்கள் தவேனடைய இரட்சிப்பைக் கண்டிரப்பார்கள்; ஆண்டவர் அவர்களடைய முயற்சிகளோட, வல்லமையாய்ச் செயல்பட்டிரப்பார்; பணி நிறைவேற்றப்பட்டிருக்கும்; கிறிஸ்து இந்நரேத்திற்குமுன்பே தம் ஜனங்களை அவர்களடைய பலனைப் பெறும்படி ஏற்றுக்கொள்ள விரிந்திரப்பார். ஆனால் அந்த ஏமாற்றத்துக்குப் பின்னரான சந்தகேடும் நிச்சயமின்மையும் நிறைந்த காலத்தில், அட்வெண்ட் விசுவாசிகளில் பலர் தங்கள் விசுவாசத்தை விட்டவிட்டார்கள்.... இவ்வாறு பணி தடபைட்டது, உலகம் இரளிலவே விடப்பட்டது. தவேனடைய கற்பனைகளிலும் இயசேவின் விசுவாசத்திலும் மூடி அட்வெண்டிஸ்ட் சமூகம் ஒன்றுபட்டிரந்தால், எவ்வளவு விரிவாக மாறப்பட்டதாக எங்கள் வரலாறு இரந்திரக்கும்!” Evangelism, 695.

Mūthenya wa 22 wa Mweri wa 10, 1844, baragumu ya mugwanja yaambire kuvuga, na baragumu ya Yubili nayo yaambire kuvuga.

Omuhera wokubarira sabato mushanju ez’emyaka, emirundi mushanju ez’emyaka mushanju; kandi obwire bwa sabato ezo mushanju ez’emyaka buryakuba kuri iwe emyaka makumi ana n’emyenda. Hanyuma oryaletera ekondeere y’omwaka gwa Yubili kukung’ana aha kiro kya ikumi eky’omwezi gwa mushanju; aha kiro ky’okutangirirwaho ebibi nimuryakung’ania

ekondeere omu nsi yaanyu yoona. Kandi nimuryaherereza omwaka gwa makumi ataano, kandi mulangirire obusingye omu nsi yoona eri abatuura bayo boona: ogwo guryaba Yubili ahari imwe; kandi buli muntu aryagaruka aha butaka bwe, kandi buli muntu aryagaruka aha ka ye. Abalevi 25:8–10.

Ogana ngwë keta-lamü a tülüfuru na diwa nado yi, kurosi rimwe liwüna keta ndra yi kó Islam agbo gërëna a tî, ngana kurosi ráma liwüna keta gwali awüna na i yuru a ngwüru ma dhambi. Kuroshi rimwe liwüna historia ya boro boro, ngana liwüna radu ya ndani ya awüna na ngwë keta-rî kulu na aganî a siku ya mî. Utumwa wao wa ngwüru a zidi na gwali, ngana ubinadamu wao a kîrîna na Uungu Wake hata milele. Mstari juu ya mstari, akuroshi a gëli ni Kuroshi rimwe, keta kurosi ya Yubile a pîna tu ngana Siku ya Upatanisho, ngana Siku ya Upatanisho a ndra ngana kurosi ya saba ya ole ya tatu a pîna. Mafundisho na liwüna akuroshi gëli ngana harakati ya Millerite ni nuru ya Sabato. Nuru na liwüna Kuroshi gëli ngana siku a mî ni mafundisho ga mwili wa Kristo kupokewa. Mstari juu ya mstari, Sabato na mafundisho ga mwili wa Kristo kupokewa ni fundisho rimwe.

Kukiri kwa Petero kwamenye Masiya, kandi na Mwana wa Mungu. Masiya ni Mwana wa Mungu. Masiya ni Muumba anayeonyeshwa na Sabato.

“Paulo katela ko kumona Kristo ko u nza i mundelemu mu ntoto. Mu mambu ma kieleka, wavua waumvwila yandi ne bisalu biandi, kansî kayi kuvangama ko kukwikila ti Masiya u tubamwina, Mufungi wa bikanda byonso, Mupesi wa mapambulu monso, kalamoneka mu ntoto bonso muntu kaka.” *Sketches from the Life of Paul*, 256.

Sabato hutambulisha Muumba, naye Muumba huyo alikuwa ndiye Kristo ambaye Petro alimtambulisha. Mwana wa Mungu, ambaye Petro alimtambulisha, ndiye yeye aliyeungana na mwili wa kibinadamu ili awe Mwana wa Adamu. Mwana wa Mungu huwakilisha kufanyika mwili.

“Kristo ā aletaki tamata tagane kei na marama na kaukauwa me ra qaqa. E lako mai ki vuravura ogo ena i tovo vakatamata, me bula vaka e dua na tamata ena kedra maliwa na tamata. E colata na veivakalolomataki ni itovo vakatamata, me vakadinadinataki ka vakatovolei. Ena Nona vakatamata, sa dua Yena na ka ni veiweisei ena itovo vakalou. Ena Nona liatamata sa rawata kina ena dua na kena ibalebale vou na yaca ni Luve ni Kalou. A kaya na agilosî vei Meri, ‘Na kaukauwa ni Cecere Sara ena vakamalumalumutaki iko: o koya gona talega na ka tabu ena sucu mai vei iko ena vakatokai me Luve ni Kalou’ (Luke 1:35). Ni sa Luve ni tamata, sa yaco me Luve ni Kalou ena dua na kena ibalebale vou. O koya gona sa tu kina e vuravura ogo—na Luve ni Kalou, ia sa semati talega ena sucu ki na kawa tamata.” *Selected Messages*, ivola 1, 226.

Ku Kaisaria Filipi, kwitirura kwa Petero kw’incuro zibiri kwagereranyaga abo ibihumbi ijana na mirongo ine na bine na bine, basobanukiwe yuko Yesu ari Kristo, Umwana w’Imana, kandi n’inyigisho y’Isabato yashyizwe ahagaragara neza mu 1844, hamwe n’inyigisho y’ukwigira umuntu kwa Kristo imenyekana mu minsi y’imperuka. Umucyo w’ukuri kw’incuro zibiri uhishurwa mu ntangiriro no ku mperuka y’igihe cyo gushyirwaho ikimenyetso, nk’uko bigaragarira mu mateka yo gushyirwaho ikimenyetso kuva ku ya 22 Ukwakira 1844 kugeza mu 1863, no mu mateka y’amajwi abiri yo mu gice cya cumi n’umunani cy’Ibyahishuwe.

Eyi Mukama bw'ayogera nti, Muyimirire mu makubo, mulabe, mubuuze ku makubo ag'edda, ekkubo eddungi gye liri, mutambulire omwo, era munaafuna okuwummula eri emyoyo gyammwe. Naye bo ne bagamba nti, Tetunaatambulira omwo. Era nate ne mbateekako abakuumi, nga njogera nti, Muwulirize eddoboozi ly'ekkondeere. Naye bo ne bagamba nti, Tetunaawuliriza. Yeremiya 6:16, 17.

Na mufanikiso wa bikumike ikumi, bikumike byonso byasinzila tulo mu ntanda ya kulindila. Yesu alandile ku basambi Bakwe ati, Lazaro alele.

Waxyaalahan ayuu yidhi; dabadeedna wuxuu ku yidhi, Saaxiibkeen Laasaros waa hurdaa; laakiin waxaan u tegayaa inaan hurdada ka kiciyo. Markaasaa xertiisii ku yidhaahdeen, Sayidow, haddii uu hurdo, wuu bogsan doonaa. Laakiin Ciise dhimashadiisii buu ka hadlayay; iyaguse waxay moodayeen inuu ka hadlayo nasasho hurdo lagu helo. Markaasaa Ciise si cad ugu yidhi, Laasaros waa dhintay. Yooxanaa 11:10–14.

Emi Dānieli hake ka me kite he ‘alohi; he mea na‘e, ‘o nā kānaka i noho pū me a‘u, ‘a‘ole lākou i ‘ike i ua ‘alohi lā; akā, ua kau mai ka ha‘alulu nui ma luna o lākou, a holo akula lākou e pe‘e iā lākou iho. No laila, ua waiho wale ‘ia ihola au, a ‘ike akula i kēia ‘alohi nui, ‘a‘ohe ikaika i koe i loko o‘u; no ka mea, ua ho‘ololi ‘ia ko‘u nani i loko o‘u i mea palaho, ‘a‘ohe o‘u ikaika i koe. Eia na‘e, lohe akula au i ka leo o kāna mau ‘ōlelo; a i ko‘u lohe ‘ana i ka leo o kāna mau ‘ōlelo, a laila, ua hiamoe loa ihola au me ko‘u alo i lalo, a huli ko‘u maka i ka honua. Daniela 10:7–9.

Ebyabazibiri ababiri ab’omu Kubikkulirwa essuula eya kkumi n’emu, baali bafu mu luguudo okumala ennaku ssatu n’ekitundu, era amagumba amakalu aga Ezeekyeri gaali mu kiwonvu. Nga

Julayi 18, 2020, ekiseera eky'okulindiriramu eky'okufa okw'omwoyo n'okwebaka kyaleetebwa ku balongoofu ab'embeera y'omalaika ow'okusatu. Oluvannyuma lw'emyaka esatu, enkola ey'okuzuukusa n'okutegeka abantu ba Katonda ab'ennaku ez'oluvannyuma ng'akabonero ke era eggye lye ery'amaanyi yatandika. Omalaika eyakka nga Julayi 18, 2020 yabikkula amazima agamu, nga bamalayika bulijjo bwe bakola bwe bakka.

یلهگ. ووب ییازهران مکهی و نتوہکاود یتاک ینوومزہئی، ووبہوارک ہک یوہدرک وہئ یہکہی یتسارہن ادوژئم مل نایموہندناتسہہ یسؤرپ کئیتاک و، نووب مزاوہترہپ ادہتاک ول ییاد یناژؤر یادوخ نادن توہکاود یتاک مل و نوارک مزاوہترہپ مک نئنب ادئپ یناد و نسانب ووب تس یوئپ، تشیہگ ن. نتوہکاود یتاک یمایہپ یندرکزیہبؤب ناردرئین، مایہپ ہرف نای، متشیرف ہرف ناشاپ

“Umusozo w’ubutumwa bw’umumarayika wa kabiri wari wegereje, mbona umucyo ukomeye uturutse mu ijuru urabagirana ku bwoko bw’Imana. Imirasire y’uwo mucyo yasaga n’iyaka nk’izuba. Nuko numva amajwi y’abamarayika bavuga cyane bati: ‘Dore, Umukwe araje; nimumusanganire!’”

“Okuu kwa saa sita ya usiku ndiko kulikokuwa kilio kile, ambacho kilipaswa kuupa uwezo ujumbe wa malaika wa pili. Malaika walitumwa kutoka mbinguni kuwaamsha watakatifu waliovunjika moyo na kuwaandaa kwa kazi kuu iliyokuwa mbele yao. Watu wenye vipawa vikuu zaidi hawakuwa wa kwanza kuupokea ujumbe huu. Malaika walitumwa kwa walio wanyenyekevu na waliojitolea, wakawasukuma wainue kilio hiki, ‘Tazama, Bwana-arusi anakuja; tokeni nje mkamlakiye!’ Wale waliokabidhiwa kilio hiki wakafanya haraka, na kwa uwezo wa Roho Mtakatifu wakautangaza ujumbe huo, wakawaamsha ndugu zao waliovunjika moyo. Kazi hii haikusimama katika hekima na elimu ya wanadamu, bali katika uweza wa Mungu, na watakatifu Wake waliokisikia kilio hicho hawakuweza kukipinga. Waliokuwa wa kiroho zaidi waliupokea ujumbe huu kwanza, na wale ambao hapo awali walikuwa wameongoza katika kazi walikuwa wa mwisho kuupokea na kusaidia kukikuza kilio hiki, ‘Tazama, Bwana-arusi anakuja; tokeni nje mkamlakiye!’”

“Mu sehemu zote za nchi, nuru ilitolewa juu ya ujumbe wa malaika wa pili, na kilio hicho kikayeyusha mioyo ya maelfu. Kilienda kutoka mji hadi mji, na kutoka kijiji hadi kijiji, hata watu wa Mungu waliokuwa wakingoja walipoamshwa kikamilifu. Katika makanisa mengi ujumbe huo haukuruhusiwa kutolewa, na kundi kubwa la wale waliokuwa na ushuhuda ulio hai waliliacha makanisa hayo yaliyoanguka. Kazi kuu ilitimizwa kwa kilio cha usiku wa manane. Ujumbe huo ulikuwa wa kuichunguza mioyo, ukiwaongoza waaminio kutafuta uzoefu ulio hai kwa ajili yao wenyewe. Walijua kwamba hawangeweza kuegemeana wao kwa wao.”
Early Writings, 238.

Ukugera kw’ubutumwa bw’Induru yo mu Gicuku mu mugani kugaragaza igihe ibyiciro bibiri by’abakobwa b’inkumi byerekana niba bifite amavuta. Abanyabwenge bafite amavuta, abapfu bo nta yo bafite. Uwo mugani wasohorejwe n’umurimo wa Samuel Snow mu mateka y’Abamilerite, kandi muri uwo murimo ubutumwa Snow yatangaje bwarushijeho gutunganywa nk’uko bigaragazwa n’inyandiko ze mu bitabo by’Abamilerite byo muri icyo gihe. Hanyuma, igihe yageraga mu nama y’inkambi y’i Exeter, yabaye kuwa ku wa 12 kugeza ku wa 17 Kanama 1844, hagereranywa kandi n’igihe amaherezo cyatumye abari muri iyo nama bayivamo maze batangaza

ubwo butumwa.

‘እኩለ ሌሊት ጩኸት’ መልእክት ፈጽሞ የሚጻፍበት “የጊዜ ነጥብ” አለ፤ በዚያም ነጥብ፣ በምሳሌው መሠረት፣ የድንግልናቱ የምሕረት ዘመን ይዘጋል። ያ “የጊዜ ነጥብ” ከመድረሱ በፊት፣ መልእክቱ እየተገነባ ያለበት “አንድ ዘመን” ይቀድመዋል። ከጁላይ 2023 ጀምሮ የእኩለ ሌሊት ጩኸት መልእክት እየተገነባ መጥቷል፤ እናም ከሚለራዊው ፍጻሜ በተለየ ሁኔታ፣ መልእክቱ “የምሕረት ዘመን መዘጋት” ከመድረሱ በፊት አስቀድሞ በዓለም አቀፍ መልኩ ተላልፎአል። በኤፍሰተር ስብሰባ መጨረሻ የምሕረት ዘመን በተዘጋ ጊዜ፣ መልእክቱ ወደ “እያንዳንዱ ክፍል ምድር” ሄደ፤ እናም “በሁለተኛው መልእክት መልእክት ላይ ብርሃን ተሰጠ፣ እናም ጩኸቱ የሺዎችን ልብ አቀለጠ። ከከተማ ወደ ከተማ፣ ከመንደርም ወደ መንደር ሄደ፣ እስኪሆንም ድረስ የእግዚአብሔር የሚጠባበቁ ሕዝቦች ሙሉ በሙሉ ነቅተው ድረስ።”

Mu mateka yacu y’iki gihe, ubutumwa bwatangiye gutangazwa muri Nyakanga 2023 ubu buri mu bihugu ijana na makumyabiri byo hirya no hino ku isi, kandi inyandiko zigaragaza iterambere ry’ubutumwa bw’Induru yo mu Gicuku ziboneka mu ndimi zirenga mirongo itandatu, kandi izo nyandiko zishobora gusomwa cyangwa kumvwa.

Yesu Kristo’nun Vahiyi’dir; Tanrı onu kendisine, kullarına yakında vuku bulması gereken şeyleri göstermek için verdi; o da bunu meleği aracılığıyla kulu Yuhanna’ya gönderip bildirdi. Yuhanna, Tanrı’nın sözüne, İsa Mesih’in tanıklığına ve gördüğü her şeye tanıklık etti. Ne mutlu bu peygamberliğin sözlerini okuyana, işitenlere ve onda yazılı olanları yerine getirenlere; çünkü vakit yakındır. Vahiy 1:1–3.

Roni rwa esi myakulu, vu-vwa-vwa mu mikanda eyi, rwa mana ku meso a bangi bu mu bangonda sambanu na bantu vadi.

“— मैं सहायता कर सकनेवाले जब तक अपने कर्तव्य का बोध करके जागृत न किए जाएँगे, तब तक वे परमेश्वर के कार्य को तब नहीं पहचानेंगे जब तीसरे स्वर्गदूत का ऊँचा पुकार सुनाई देगा। जब पृथ्वी को प्रकाशित करने के लिये ज्योतिर्प्रस्फुटित होगी, तब वे यहोवा की सहायता को आने के स्थान पर उसके कार्य को अपनी संकीर्ण धारणाओं के अनुसार बाँध देना चाहेंगे। मैं तुम्हें बता दूँ कि प्रभु इस अंतर्निहित कार्य में ऐसी रीति से कार्य करेगा जो प्रचलित व्यवस्था से बहुत भिन्न होगी, और ऐसी रीति से जो किसी भी मानवीय योजना के प्रतिकूल होगी। हमारे बीच ऐसे लोग होंगे जो सदा परमेश्वर के कार्य को नयित्तरति करना चाहेंगे, यहाँ तक कि यह भी नरिधारित करना चाहेंगे कि कौन-कौन से कदम उठाए जाएँ जब यह कार्य उस स्वर्गदूत के निर्देशन में आगे बढ़े जो संसार को दी जानेवाली उस संदेश में तीसरे स्वर्गदूत के साथ मलि जाता है। परमेश्वर ऐसे उपायों और साधनों का उपयोग करेगा जिनसे यह देखा जाएगा कि वह बागडोर अपने ही हाथों में ले रहा है। कस्मी उन सरल साधनों से चकति हो जाएँगे जिनका वह उपयोग अपने धर्म के कार्य को संपन्न करने और सिद्ध करने के लिये करेगा।” Testimonies to Ministers, 300.

Yuda qabilasining Arsloni endi O‘zining oxirgi kunlardagi xalqini Doniyor o‘n birinchi bobning o‘n uchinchi oyatidan o‘n beshinchi oyatigacha olib keldi; shu bilan miloddan avvalgi 200-yildan miloddan avvalgi 63-yilgacha bo‘lgan tarix orqali ifodalangan tarixni, shuningdek Matto o‘n oltinchi bobni va Masihning Kesariya Filippiga qilgan tashrifi tarixini ochib berdi. Bashoratlar ham, ularning bajo bo‘lish tarixi ham oxirgi kunlargacha muhrlangan holda qolgan Doniyor kitobining shu qismiga muvofiq keladi. Doniyor va Vahiy kitoblari bir kitobdir; shu bois, oxirgi kunlarda, sinov muddati yopilishidan sal oldin, Iso Masihning Vahiyi muhrdan ochiladi, va o‘sha Vahiy Doniyorning oxirgi kunlarga taalluqli qismini ham o‘z ichiga oladi. Exeter lager yig‘inining

yakunlanish vaqti yaqinlashdi.

Akandiambia, “Usiyatie muhuri maneno ya unabii wa kitabu hiki, kwa maana wakati umekaribia. Yeye aliye dhalimu, na aendelee kuwa dhalimu bado; na yeye aliye mchafu, na aendelee kuwa mchafu bado; na yeye aliye mwenye haki, na aendelee kuwa mwenye haki bado; na yeye aliye mtakatifu, na aendelee kuwa mtakatifu bado.” Ufunuo 22:10, 11.

Tukaluteka neci cilesu mu nsambu ilondapo.

Tazama, siku zinakuja, asema Bwana MUNGU, nitakapoleta njaa katika nchi; si njaa ya mkate, wala kiu ya maji, bali ya kuyasikia maneno ya BWANA. Nao watatanga kutoka bahari hata bahari, na kutoka upande wa kaskazini hata mashariki; watakimbia huku na huku wakilitafuta neno la BWANA, wasilione. Siku hiyo wanawali wazuri na vijana watazimia kwa kiu. Hao waapao kwa dhambi ya Samaria, na kusema, Hai mungu wako, ee Dani; na, Hai njia ya Beer-sheba; hao wataanguka, wala hawataondoka tena. Amosi 8:11–14.